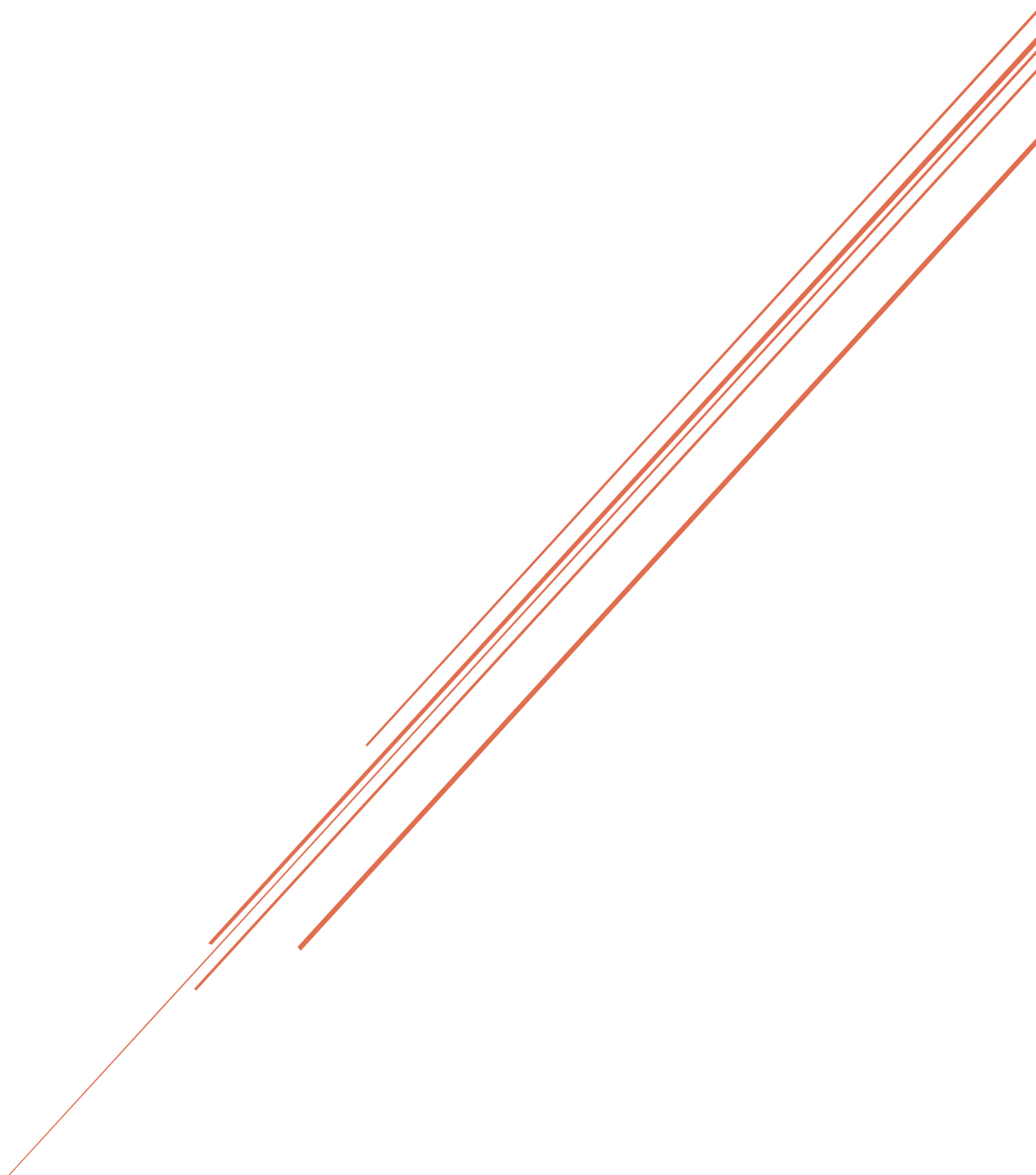

Alderspensjon 2024

Statistikknotat

Notatet er skrevet av jun.yin@nav.no, 27.3.2025

Sammendrag

Ved utgangen av desember 2024 var det 1 060 500 personer som mottok alderspensjon. Antallet har steget med 21 000 pensjonister siden desember 2023, noe som utgjør en økning på 2,0 prosent. I 2024 var mer enn hver femte voksenperson i Norge alderspensjonist.

Nav utbetalte 316,2 milliarder kroner i alderspensjon i 2024. Det utgjør 16,2 prosent av den norske stats utgifter, slik de framkommer i statsregnskapet.

Alderspensjonister fikk utbetalt 300 500 kroner i gjennomsnittlig årlig alderspensjon fra folketrygden i 2024 (før skatt). Det er 12 600 kroner mer enn i 2023. Økningen fra 2023 til 2024 var på 4,4 prosent. Dersom man tar hensyn til prisstigningen, så økte realverdien av gjennomsnittlig årlig alderspensjon med 1,2 prosent fra 2023 til 2024.

I løpet av 2024 ble 68 300 personer registrert som nye alderspensjonister. Det er 200 færre enn i 2023, da det var 68 500 nye alderspensjonister. Nedgangen fra 2023 til 2024 er på 0,3 prosent.

Gjennomsnittlig alder ved førstegangs uttak av alderspensjon var 65,8 år. For kvinner var gjennomsnittlig alder 66,4 år og for menn 65,2 år.

Per desember 2024 var det 121 200 minstepensjonister blant alderspensjonistene. Det er 11,4 prosent av alle alderspensjonister. Antallet har sunket med 12 100 fra samme tidspunkt i 2023, en nedgang på 9,1 prosent.

Per desember 2024 var det 60 000 alderspensjonister som bor i utlandet. Tilsvarende antall i desember 2023 var 56 900 – noe som utgjør en vekst på 5,5 prosent.

Innhold

Sammendrag.....	1
Utviklingen i 2024	3
Antall alderspensjonister øker videre	3
Flest kvinner blant de eldste mottakerne.....	3
Store fylkesforskjeller	4
Økning i sysselsetting blant alderspensjonister bosatt i Norge	6
316,2 milliarder til alderspensjon i 2024	7
En av tre får nå alderspensjon med nye opptjenings- og beregningsregler	8
68 300 nye mottakere av alderspensjon.....	8
Arbeid og ytelser før første uttak av alderspensjon i 2024.....	9
Store kjønnsforskjeller i arbeid uten ytelse, uføretrygd og AFP i offentlig sektor	9
Stor variasjon mellom ulike aldersgrupper	10
Gradert uttak, tillegg i pensjonen og kombinasjon med andre ytelser.....	11
Gradert uttak.....	11
Skjermingstillegg.....	12
Forsørgingstillegg	12
Alderspensjon i kombinasjon med uføretrygd.....	13
Nedgang i antall med minstepensjon	13
Økning i antall alderspensjonister bosatt i utlandet	14
Utvikling i alderspensjonister de siste årene	14
Tredoblet antall alderspensjonister siden folketrygdens etablering.....	14
Mindre kjønnsforskjeller blant nye alderspensjonister siste 10 år	15
Hver fjerde i alderen 62-66 år har tatt ut alderspensjon.....	16
Stadig flere kombinerer pensjon og arbeid	17
Små endringer i arbeid og ytelser før første uttak av alderspensjon.....	18
Færre minstepensjonister de siste ti årene	19
Minstepensjon og satser for årskullene født i 1953 eller tidligere	20
Minstepensjon og satser for personer født i årene 1954–1962.....	22
Stadig flere alderspensjonister bor i utlandet	23
Utviklingen i antall alderspensjonister og utbetalinger i 2024 og fremover	23
Vedlegg	24
Om pensjonsreformen og regelverk	24
Referanser	25

Utviklingen i 2024

Antall alderspensjonister øker videre

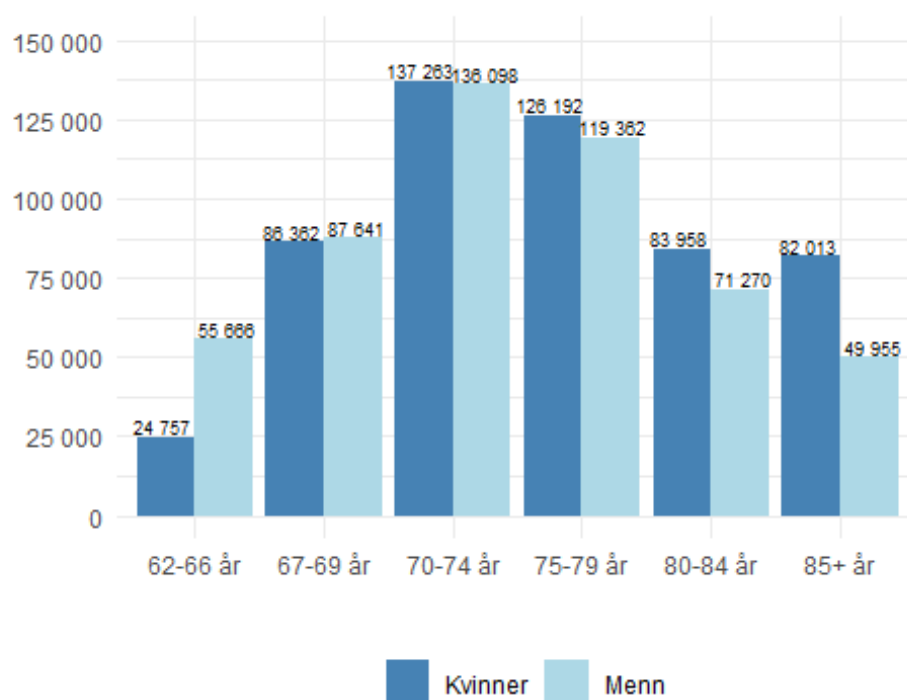
Ved utgangen av desember 2024 var det 1 060 500 personer som mottok alderspensjon. Det er 21 000 flere alderspensjonister enn per desember 2023. Ved utgangen av 2024 var hver femte voksenperson i Norge alderspensjonist. Det er ventet at antall alderspensjonister vil vokse også i årene framover, og at økningen i årene 2025–2029 vil bli noe sterkere enn i de foregående årene. Det skyldes omleggingen av AFP i offentlig sektor fra 2025 til en livsvarig pensjon som det er mulig å kombinere med uttak av alderspensjon. Tilsvarende endring ble innført fra AFP i privat sektor samtidig med pensjonsreformen i 2011. Økningen fra 2023 til 2024 var på 2,0 prosent.

Flest kvinner blant de eldste mottakerne

I alt var det 540 500 kvinner og 520 000 menn som mottok alderspensjon ved utgangen av desember 2024. Kvinner utgjorde med det 51,0 prosent av mottakerne, og menn 49,0 prosent. Til sammenligning var det 530 300 (også 51,0 prosent) kvinner og 520 000 (også 49,0 prosent) menn som var alderspensjonister i desember 2023.

Det var flest menn i de yngste aldersgruppene av alderspensjonister, mens kvinneandelen stiger med alderen. Kvinner lever i gjennomsnitt lenger enn menn og det gjenspeiles i kjønnsfordelingen i de eldste aldersgruppene, hvor det var en overvekt av kvinner. At det var flest menn i de yngste aldersgruppene, må sees i sammenheng med at det er flere menn enn kvinner som velger å ta ut alderspensjon før fylte 67 år. At en høyere andel kvinner har uføretrygd spiller også inn, ettersom overgang fra uføretrygd til alderspensjon skjer ved 67 år.

Figur 1 Antall alderspensjonister, etter aldersgruppe og kjønn. Desember 2024

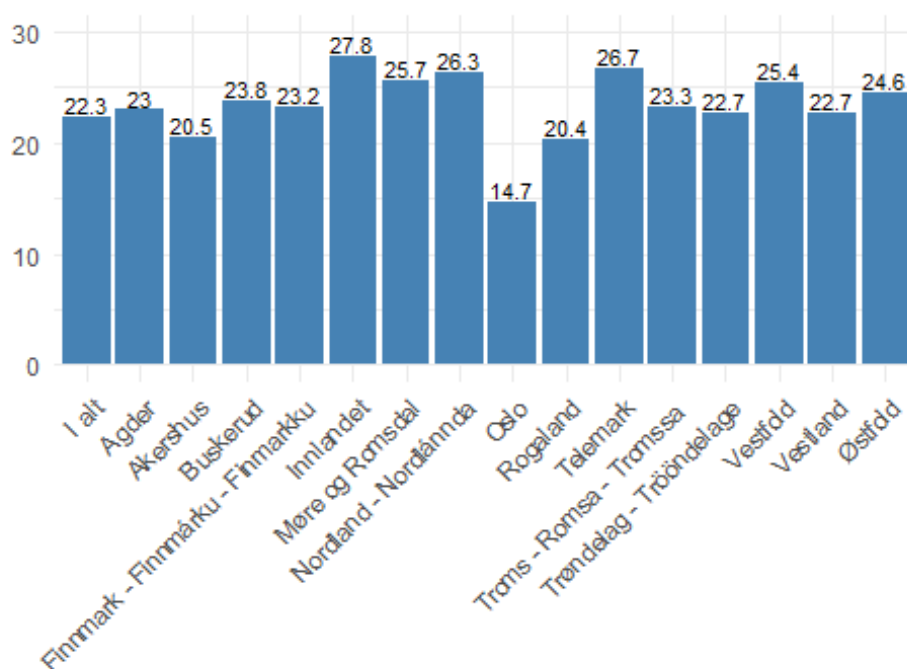
Kilde: Nav

Store fylkesforskjeller

Det var store variasjoner i hvor stor del av befolkningen over 18 år i de enkelte fylkene som mottok alderspensjon i desember 2024. Lavest andel var det i Oslo, hvor 14,7 prosent av befolkningen mottok alderspensjon. Høyest andel var det i Innlandet, hvor tilsvarende andel var 27,8 prosent. Forskjellene gjenspeiler i hovedsak alderssammensetningen i fylkene. Snittet i Norge¹ var 22,3 prosent.

¹ Alderspensjonister i utlandet og med ukjent adresse er holdt utenfor.

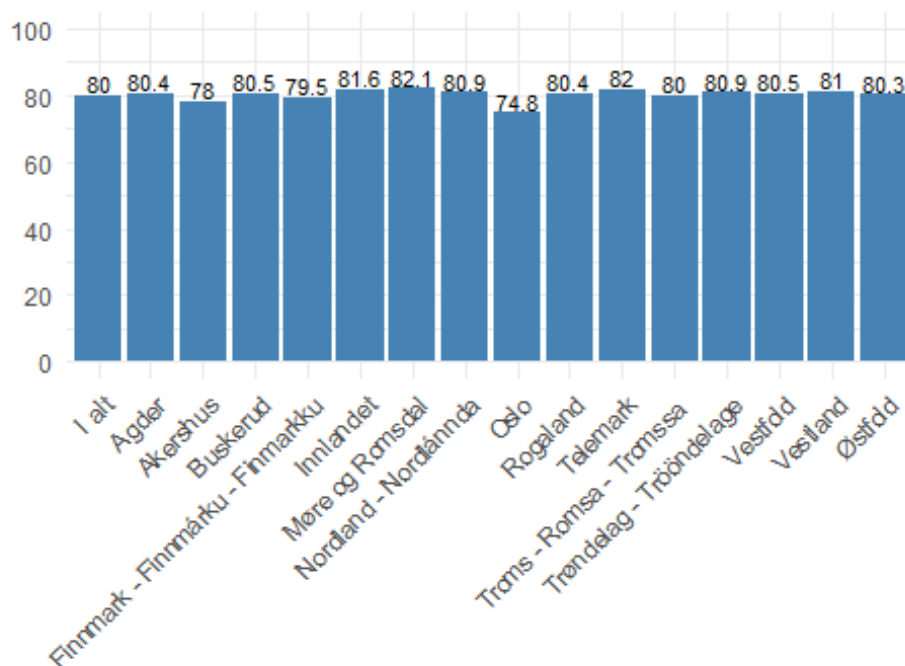
Figur 2 Andel alderspensjonister av befolkningen 18 år eller eldre, etter fylke.
Desember 2024

Kilde: Nav

Ser man på befolkningen som er 62 år eller eldre var det lavest andel i Oslo, hvor 14,7 prosent av gruppen mottok alderspensjon, og høyest i Møre og Romsdal, hvor andelen var 25,7 prosent. Snittet for Norge var 22,3 prosent.

Figur 3 Andel alderspensjonister av befolkningen 62 år eller eldre, etter fylke.
Desember 2024²

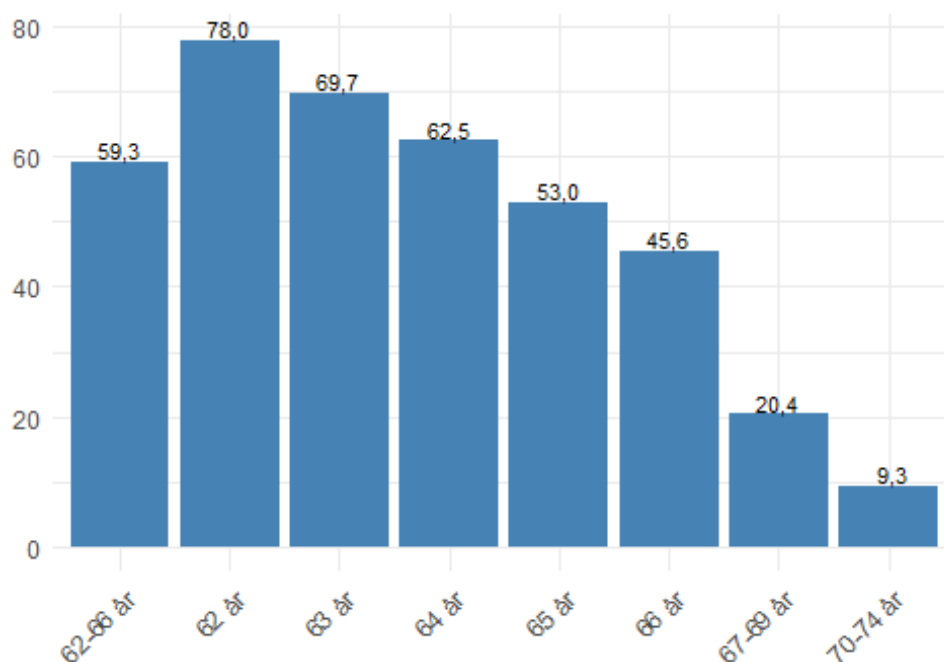
Kilde: Nav

Økning i sysselsetting blant alderspensjonister bosatt i Norge

Etter innføringen av pensjonsreformen i 2011 kan mange selv velge når de ønsker å ta ut alderpensjon, innenfor aldersintervallet 62—74 år. Alderspensjonen kan fritt kombineres med arbeid uten at pensjonen blir redusert.

² I nevneren er bare 11/12 av befolkningen med alder 62 år medregnet. Dette er fordi man først kan ta ut alderpensjon fra måneden etter man fyller 62 år.

Figur 4 Alderspensionister (bosatt i Norge) 62—74 år som kombinerer alderspensjon med arbeid, etter alder. Andel. Desember 2024³

Kilde: Nav

Ved slutten av 2024 var 59,3 prosent av alderspensjonistene i aldersgruppen 62—66 år registrert med et arbeidsforhold. For 2023 var det tilsvarende tallet 59,2 prosent. Blant alderspensjonistene i aldersgruppen 67—69 år, var 20,4 prosent helt eller delvis i arbeid i fjerde kvartal 2024, en økning på 0,6 prosentpoeng sammenlignet med året før. Tallene gjelder personer som er bosatt i Norge og som er registrert med et arbeidstakerforhold i Navs arbeidstaker- og arbeidsgiverregister. Selvstendig næringsdrivende er ikke inkludert, og den totale andelen som arbeider ved siden av pensjonen må derfor antas å være noe høyere enn det som framkommer her.

Andelen som kombinerer arbeid og pensjon er klart lavere blant dem over 67 år, og er jevnt fallende med alder blant dem under 67 år. Pensjonister som har fylt 67 år inkluderer dem som har fått overgang til alderspensjon fra andre ytelser. Ikke minst har de uføretrygdte en begrenset tilknytning til arbeidslivet. Aldersgruppene før og etter 67 år er av den grunn ikke helt sammenlignbare.

316,2 milliarder til alderspensjon i 2024

Nav utbetalte 316,2 milliarder kroner i alderspensjon i 2024. Det utgjør 16,2 prosent av den norske stats utgifter, slik de framkommer i statsregnskapet.⁴

³ I nevneren er bare 11/12 av befolkningen med alder 62 år medregnet. Dette er fordi man først kan ta ut alderspensjon måneden etter man fyller 62 år.

⁴ Utgifter fra statsregnskapet hentet 18.03.2025, [www.ssb.no, statistikkbanktabell 10486, https://www.ssb.no/statbank/table/10486/](https://www.ssb.no/statbank/table/10486/). Tall beregnet med utgangspunkt i tall i millioner kroner.

Alderspensionister fikk utbetalt 300 500 kroner i gjennomsnittlig årlig alderspensjon fra folketrygden i 2024 (før skatt). Det er 12 600 kroner mer enn i 2023. Økningen fra 2023 til 2024 var på 4,4 prosent. Dersom man tar hensyn til prisstigningen⁵, så økte realverdien av gjennomsnittlig årlig alderspensjon med 1,2 prosent fra 2023 til 2024.

En av tre får nå alderspensjon med nye opptjenings- og beregningsregler

Med pensjonsreformen ble det innført nye regler for alderspensjon i et nytt kapittel i folketrygdloven (kapittel 20). Reglene gjelder blant annet opptjening og beregning av alderspensjonen, og pensjon etter disse reglene har blitt utbetalt siden 2016.

Personer født i 1954—1962 får en andel av pensjonen etter nye regler, mens kommende alderspensjonister født i 1963 eller senere vil få hele alderspensjonen beregnet etter nye regler. Det er omtalt i vedlegget som «kombinert ordning». Noen ganger omtales også årskullene født i 1954—1962 som «overgangskullene».

Ved utgangen av desember 2024 var det 312 100 personer som fikk alderspensjon delvis etter folketrygdlovens kapittel 20. Det utgjorde nå 29,4 prosent av alle alderspensjonister, slik at nær hver tredje alderspensjonist er berørt så langt. På samme tidspunkt i 2023 var det 254 200 alderspensjonister i denne gruppen. Veksten fra 2023 til 2024 er på 22,8 prosent.

68 300 nye mottakere av alderspensjon

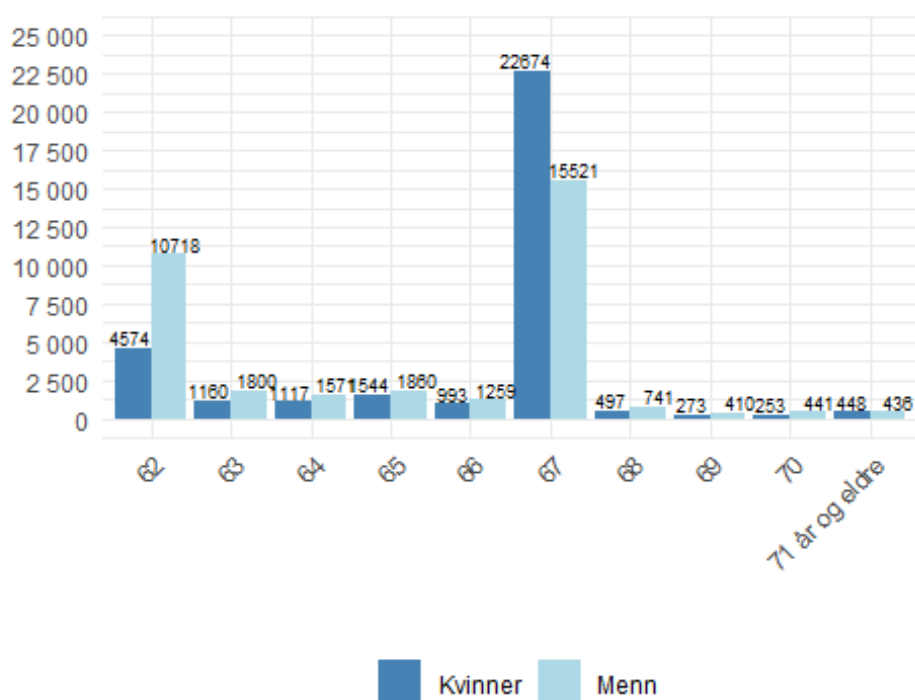
I løpet av hele 2024 ble 68 300 personer registrert som nye alderspensjonister. Det er 200 færre enn i 2023, da det ble registrert 68 500 nye alderspensjonister.

Nedgangen fra 2023 til 2024 er på 0,3 prosent. De fleste nye mottakerne i 2024 var 67 år (55,9 prosent) eller 62 år (22,4 prosent). Blant de som startet uttaket ved 62 år var det flest menn (70,1 prosent), mens det var flest kvinner som startet uttaket ved 67 år (59,4 prosent).

Gjennomsnittlig alder for uttak av alderspensjon var 65,8 år i 2024. For kvinner var gjennomsnittsalderen 66,4 år, mens den var 65,2 år for menn.

5 I 2024 var prisveksten (KPI) på 3,1 prosent.

Figur 5 Antall nye mottakere av alderpensjon, etter kjønn og alder. 2024

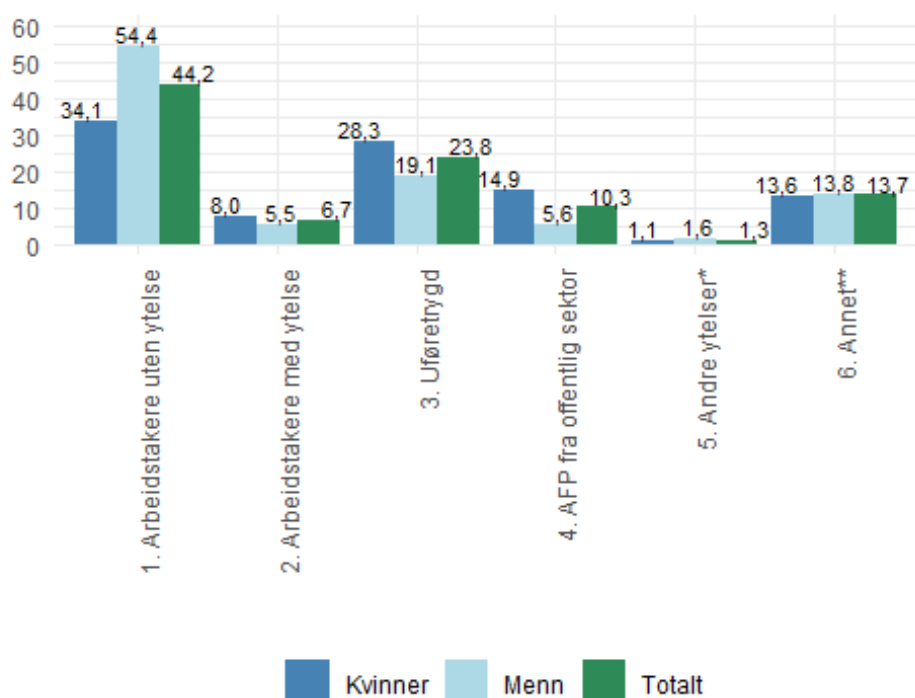
Kilde: Nav

Arbeid og ytelser før første uttak av alderspensjon i 2024

Store kjønnsforskjeller i arbeid uten ytelse, uføretrygd og AFP i offentlig sektor

Det var en klart større andel av menn enn kvinner som var registrert som kun i arbeid uten annen ytelse to måneder før de startet uttak av alderspensjon, henholdsvis 54,4 prosent menn og 34,1 prosent kvinner. Blant kvinner var det en høyere andel som var registrert med kun uføretrygd (9,2 prosentpoeng flere) og kun med AFP i offentlig sektor (9,3 prosentpoeng flere), sammenlignet med menn. Det henger blant annet sammen med at det er flere kvinner enn menn som mottar uføretrygd (se Uføretrygd – Kvartalsstatistikk på nav.no), og at det er en overvekt av kvinner som tar ut AFP i offentlig sektor.

Figur 6 Nye alderspensjonister (bosatt i Norge) 62 år eller eldre, etter status to måneder før uttak av alderspensjon og kjønn. Andel. 2024⁶

Kilde: Nav

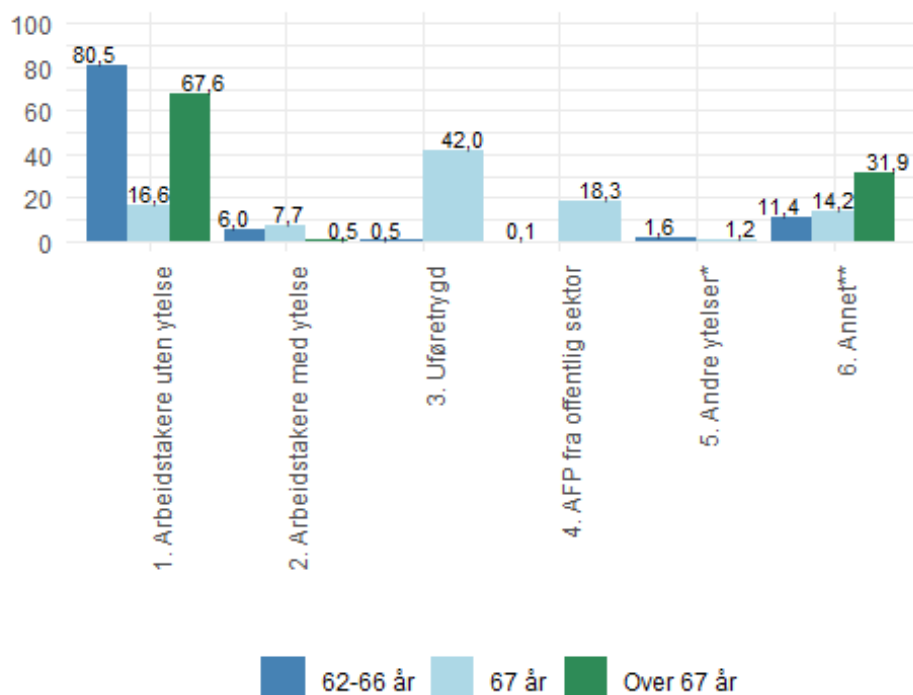
Stor variasjon mellom ulike aldersgrupper

Det var en klar forskjell i tidligere status mellom alderspensjonister som tar ut pensjonen i alderen 62–66 år, dem som tar ut ved 67 år og de som tar ut enda senere. De fleste, 80,5 prosent, i alderen 62–66 år var i jobb to måneder før de startet uttaket av alderspensjon. Det tilsvarende tallet for de som var 67 år var 16,6prosent og for de som var 68 år eller eldre var tallet 67,6 prosent.

Blant de som var 67 år da de startet uttak av alderspensjon i 2024, mottok 42,0 prosent kun uføretrygd to måneder tidligere, mens tallet for de i alderen 62-66 år var kun 0,5 prosent. En viktig årsak er at uføretrygd opphører ved 67 år, slik at mottakere av uføretrygd på det tidspunktet går over til alderspensjon. Det er også årsaken til at ingen av personene som var over 67 år mottok kun uføretrygd to måneder før de startet uttak av alderspensjon. Også ytelse til gjenlevende ektefelle og avtalefestet pensjon i offentlig sektor opphører når mottakeren blir 67 år, og påvirker dermed aldersfordelingen for andre ytelser.

⁶ Andre ytelser dekker blant annet dagpenger, arbeidsavklaringspenger, gjenlevendepensjon eller omstillingsstønad. Arbeidstakere med ytelse er arbeidstakere som samtidig mottar blant annet uføretrygd, AFP i offentlig sektor, dagpenger, arbeidsavklaringspenger, gjenlevendepensjon og omstillingsstønad. Annet omfatter bl.a. mottakere av særalderspensjon eller annen tjenestepensjon som ikke er i arbeid, selvstendig næringsdrivende, mottakere av sosialhjelp, samt hjemmевærende som blir forsørget av ektefelle/partner.

Figur 7 Nye alderspensjonister (bosatt i Norge) 62 år eller eldre, etter status to måneder før uttak av alderspensjon og alder. Andel. 2024⁷

Kilde: Nav

Gradert uttak, tillegg i pensjonen og kombinasjon med andre ytelser

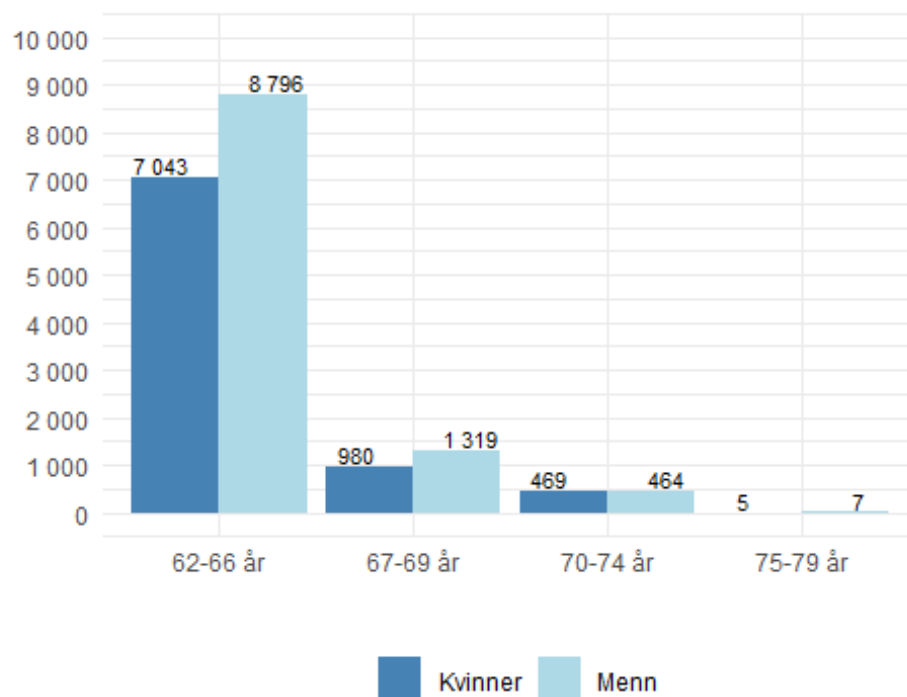
Gradert uttak

Det var i alt 19 100 alderspensjonister som tok ut delvis alderspensjon, såkalt gradert uttak, ved utgangen av 2024. Det er en økning på 2,9 prosent sammenlignet med desember 2023, da det var 18 500 alderspensjonister med gradert uttak. Mulighet til å ta ut gradert alderspensjon ble innført med pensjonsreformen i 2011, og man kan ta ut 20, 40, 50, 60 eller 80 prosent av full alderspensjon når man har gradert uttak. Uttaket er uavhengig av hvor mye man arbeider. 36,3 prosent av de som hadde gradert uttak tok ut 20 prosent.

Gradert uttak var mest vanlig i aldersgruppen 62–66 år. I den aldersgruppen var det 15 800 alderspensjonister med delvis uttak. Det utgjør 83,0 prosent av alle alderspensjonister som tok ut delvis alderspensjon. 36,9 prosent av de kvinnelige alderspensjonistene i aldersgruppen 62–66 år mottok gradert pensjon ved utgangen av 2024, mens den tilsvarende andelen for menn var 46,1 prosent.

Figur 8 Antall alderspensjonister med gradert uttak, etter kjønn. Desember 2024

⁷ Andre ytelser dekker blant annet dagpenger, arbeidsavklaringspenger, gjenlevendepensjon eller omstillingsstønad. Arbeidstakere med ytelse er arbeidstakere som samtidig mottar blant annet uføretrygd, AFP i offentlig sektor, dagpenger, arbeidsavklaringspenger, gjenlevendepensjon og omstillingsstønad. Annet omfatter bl.a. mottakere av særalderspensjon eller annen tjenstepensjon som ikke er i arbeid, selvstendig næringsdrivende, mottakere av sosialhjelp, samt hjemmевærende som blir forsørget av ektefelle/partner.

Kilde: Nav

Det var få alderspensjonister i alderen 67—69 år med gradert uttak i 2024. Ved utgangen av året var det kun 2 300 personer i gruppen som tok ut gradert alderspensjon, tilsvarende 12,0 prosent av alle med gradert uttak. I de eldre aldersgruppene var andelen med gradert uttak enda lavere. Personer født før 1943 har ikke hatt mulighet til gradert uttak, mens personer i 1943-kullet har hatt mulighet til å bli inkludert i «revidert ordning» (se vedlegget for mer informasjon om revidert ordning).

Det var relativt store forskjeller i andelen av alderspensjonistene i hvert fylke som har gradert uttak. Fordelingen mellom fylkene varierer fra 1,2 prosent (Nordland – Nordlännda og Troms og Finnmark — Romsa ja Finnmárku) til 12,0 prosent (Vestland).

Skjermingstillegg

Personer født 1944–53 som har mottatt uføretrygd og går over til alderspensjon, får et skjermingstillegg som en del av alderspensjonen. Skjermingstillegget gir en delvis kompensasjon for levealdersjusteringen. Ved utgangen av 2024 var det 153 600 personer som mottok skjermingstillegg. Det er en nedgang på 3,5 prosent sammenlignet med desember 2023, da det var 159 200 personer som mottok skjermingstillegg.

Forsørgingstillegg

Ved utgangen av 2024 var det 500 alderspensjonister som mottok forsørgingstillegg for ektefelle, og 200 alderspensjonister som mottok forsørgingstillegg for barn. Fra og med 2023 innvilges det ikke nye forsørgingstillegg til alderspensjonen (med noen overgangsregler). Det er vedtatt at forsørgingstillegg blir gradvis faset ut i perioden

2022 - 2024⁸. Nedtrappingen gjennomføres med utbetaling av 33 prosent av forsørgingstillegg i 2024, og i 2025 får man ikke lenger forsørgingstillegg.

Det ble også innført skjerpede krav til bosted 1. juli 2020. Etter endringen må både alderspensjonisten og barnet eller ektefellen som forsørges enten bo i Norge, innenfor EØS-området eller i et annet land Norge har trygdeavtale med.

Alderspensjon i kombinasjon med uføretrygd

Det var 1 800 som kombinerte alderpensjon og gradert uføretrygd ved utgangen av desember 2024. Det er lavere enn i desember 2023, da 2 000 personer hadde en slik kombinasjon. 56,9 prosent av personene som kombinerte alderspensjon og gradert uføretrygd i desember 2024 var kvinner.

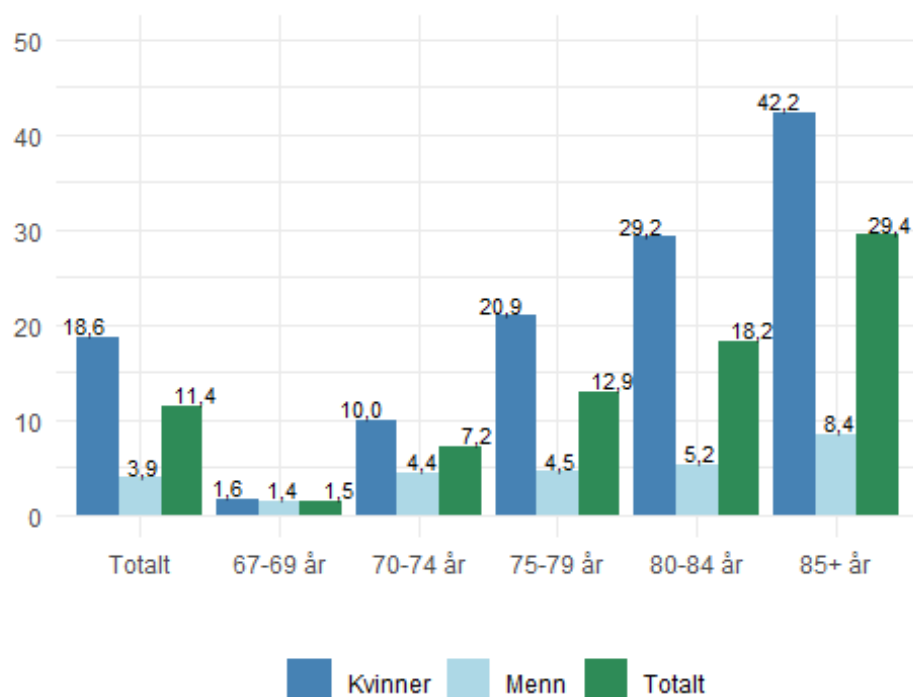
Nedgang i antall med minstepensjon

Blant alle alderspensjonistene var det 11,4 prosent som mottok en minstepensjon ved utgangen av 2024, en nedgang sammenlignet med desember 2023, da 12,8 prosent av alderspensjonistene mottok minstepensjon. I alt var det 121 200 alderspensjonister som mottok minstepensjon ved utgangen av 2024, en nedgang på 9,1 prosent sammenlignet med utgangen av 2023, da det tilsvarende tallet var 133 300.

Det var en klart større andel kvinner enn menn som mottok minstepensjon. Andelen blant kvinner var 18,6 prosent, mens det kun var 3,9 prosent av mennene som var minstepensjonister. Det var særlig de eldre kvinnene som mottok minstepensjonsnivå. 42,2 prosent av alle kvinnelige alderspensjonister som var 85 år eller mer, faller inn under definisjonen av minstepensjonist. For menn i den samme aldersgruppen var andelen 8,4 prosent.

Figur 9 Andel minstepensjonister av alle alderspensjonister, etter alder og kjønn. Desember 2024

⁸ Se mer informasjon på nav.no, <https://www.nav.no/no/person/pensjon/alderspension/relatert-informasjon/forsorgingstillegg>

Kilde: Nav

Per 2024 var det totalt fem ulike satser for minste pensjonsnivå. Se kapitlene «Minstepensjon og satser for årskullene født i 1953 eller tidligere» og «Minstepensjon og satser for personer født i årene 1954—1962» for detaljert informasjon om antall mottakere av minstepensjon etter de ulike satsene.

Økning i antall alderspensjonister bosatt i utlandet

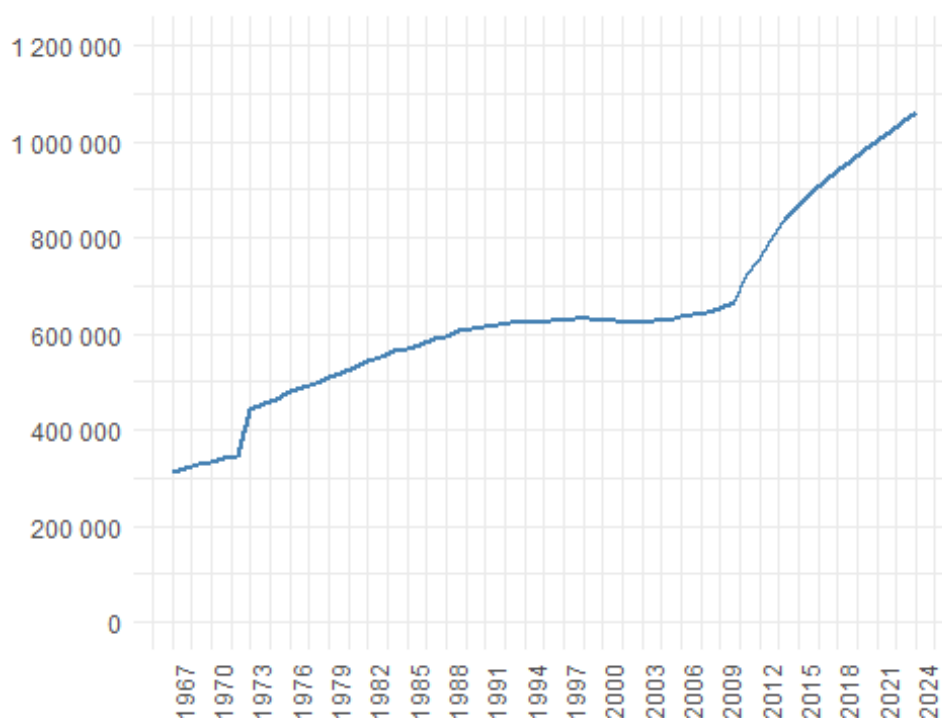
Ved utgangen av 2024 var det 60 000 alderspensjonister, tilsvarende 5,7 prosent av alle alderspensjonister i året, som var bosatt i utlandet. Det er en økning på 5,5 prosent siden 2023, og 51,7 prosent siden 2014. Til sammenligning har antall alderspensjonister bosatt i Norge økt 1,9 prosent siden 2023 og 25,6 prosent siden 2014.

Utvikling i alderspensjonister de siste årene

Tredoblet antall alderspensjonister siden folketrygdens etablering

Folketrygden trådte i kraft 1. januar 1967. Siden den gang har antallet alderspensjonister mer enn tredoblet seg. Ved utgangen av 1967 var det 312 200 pensjonister, mens det i desember 2024 var 1 060 500.

Figur 10 Antall alderspensjonister per desember. 1967–2024

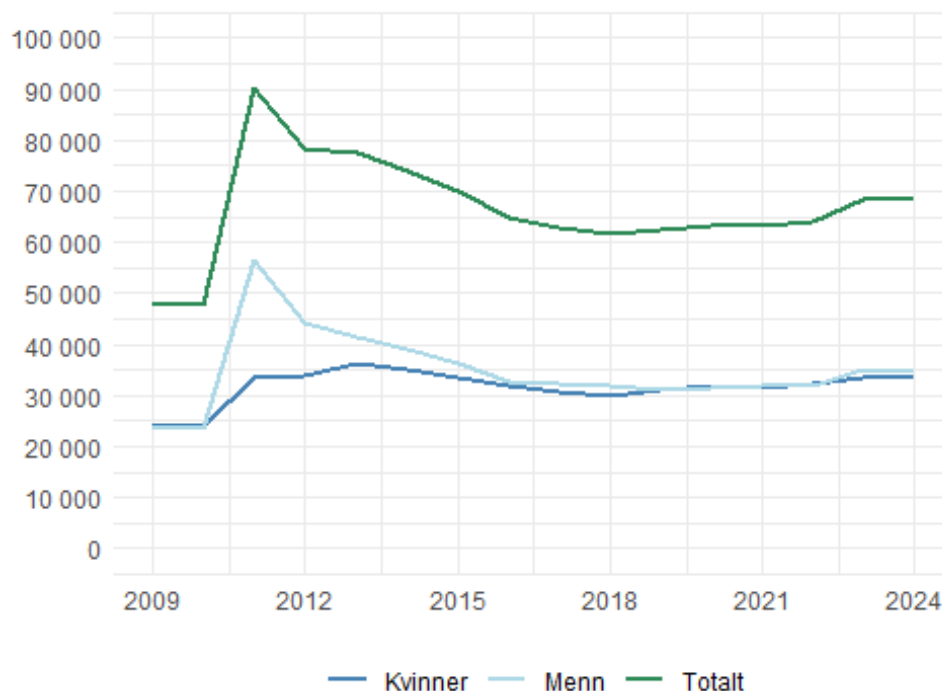

Kilde: Nav

Mindre kjønnsforskjeller blant nye alderspensjonister siste 10 år

Enkelte perioder skiller seg ut med større vekst enn andre. I 1973 ble den alminnelige aldersgrensen for alderpensjon senket fra 70 år til 67 år. I 2011 og etterfølgende år er det igjen stor vekst i antall alderspensjonister. Økningen man observerer skyldes i hovedsak to forhold: pensjonsreformen fra 2011 (St.meld. nr. 12 (2004–2005), St.meld. nr. 5 (2006–2007), NOU 2022:7) og at de store etterkrigskullene nådde pensjonsalder. Ett av elementene i pensjonsreformen fra 2011 var å senke nedre aldersgrense for mulig uttak av alderpensjon fra 67 år til 62 år (gitt at de har tilstrekkelig opptjening), og mange valgte å benytte seg av denne muligheten.

Figur 11 Antall nye alderspensjonister i løpet av året. 2008–2024

Kilde: Nav

I løpet av hele 2024 ble 68 300 personer registrert som nye alderspensjonister. Det er det nest-høyeste antallet som er registrert etter 2015, kun 2023 hadde flere. Andelen menn og kvinner blant nye alderspensjonister har blitt likere i løpet av de 10 siste årene. I 2014 var 47,4 prosent av alle nye alderspensjonister kvinner, mens det samme tallet var 49,1 prosent i 2024. I 2023 var kvinneandelen 49,0 prosent.

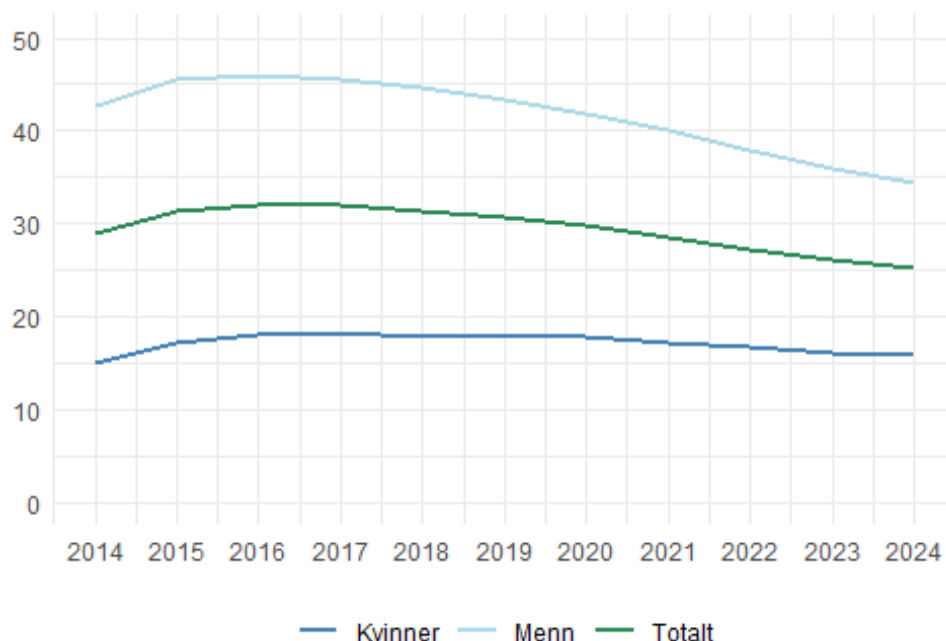
Hver fjerde i alderen 62-66 år har tatt ut alderspensjon

Etter innføringen av pensjonsreformen i 2011 ble det mulig å ta ut alderspensjon fra 62 år, samt å kombinere jobb og uttak av alderspensjon. Andelen av befolkningen som valgte å ta ut pensjon før fylte 67 år økte mye i de første årene etter reformen. De siste årene har trenden snudd til noe reduksjon i andelen med uttak. Fra desember 2023 til samme tidspunkt i 2024 var nedgangen på 0,9 prosentpoeng (samlet for menn og kvinner).

Per desember 2024 mottok 25,2 prosent av befolkningen i aldersgruppa 62-66 år alderspensjon. Det er store forskjeller mellom kjønnene: 34,4 prosent av mennene i denne aldersgruppen mottok alderspensjon – mot 15,8 prosent av kvinnene.

Noen ganger omtales uttak av alderspensjon før 67 år som «tidlig» uttak. De viktigste årsakene til kjønnsforskjellen ved uttak i alderen 62–66 år er at kvinner i mindre grad enn menn oppfyller vilkårene for å ta ut tidlig alderspensjon og at flere kvinner allerede mottar full uføretrygd eller andre pensjoner og trygdeutbetalinger. Allikevel er det slik at kvinner som oppfyller vilkårene, også har lavere uttakstilbøyelighet. I hele perioden 2023 til 2024 var det færre kvinner enn menn i aldersgruppen 62–66 år som mottok alderspensjon.

Figur 12 Mottakere av alderspensjon som andel av befolkningen i aldersgruppen 62-66 år, etter kjønn.⁹ Andel. Desember.2014—2024

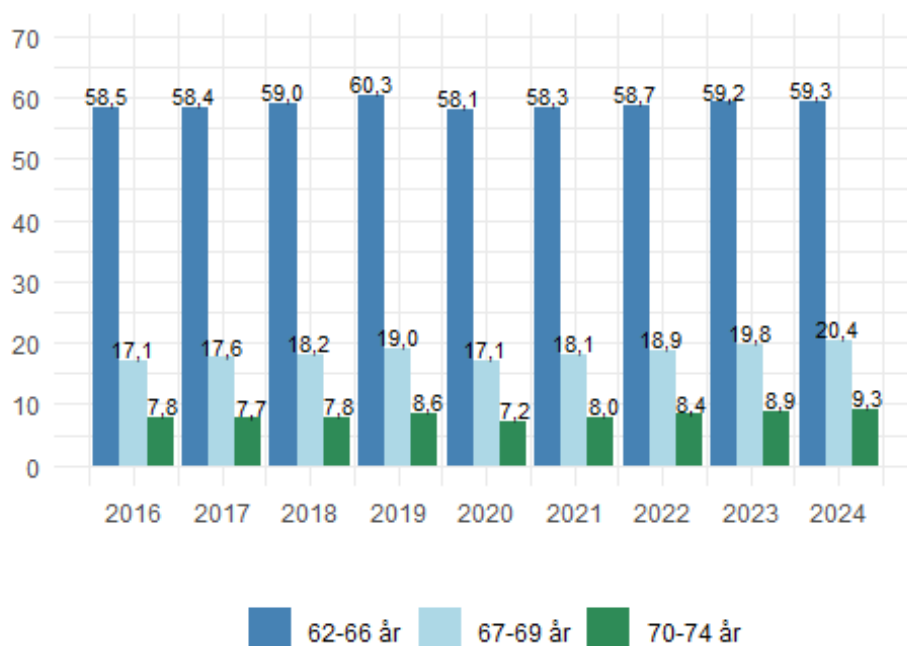
Kilde: Nav

Stadig flere kombinerer pensjon og arbeid

Trenden de siste årene har vært at stadig flere alderspensjonister kombinerer uttak av alderpensjon med arbeid. Det var en større nedgang fra 2019 til 2020, men andelen har siden steget noe alle påfølgende år.

⁹ Alderspensionister bosatt i Norge – som andel av den norske befolkningen 62-66 år. I nevneren er bare 11/12 av befolkningen med alder 62 år medregnet. Dette er fordi man først kan ta ut alderpensjon måneden etter man fyller 62 år.

Figur 13 Andel alderspensjonister (bosatt i Norge) 62—74 år som kombinerer alderspensjon med arbeid per desember, etter alder.¹⁰ Andel. 2016—2024

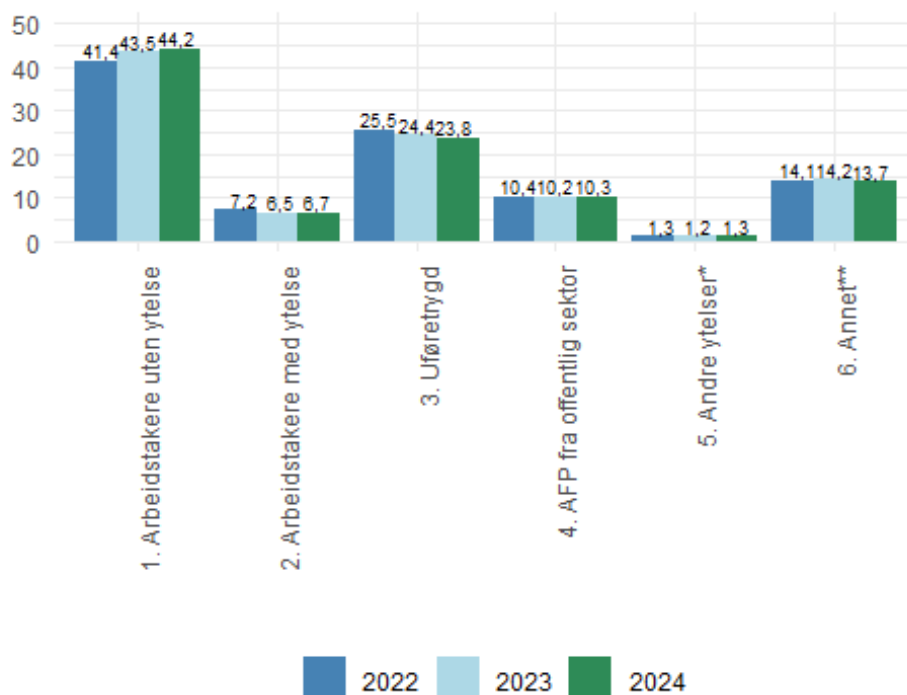
Kilde: Nav

Små endringer i arbeid og ytelser før første uttak av alderspensjon

I 2024 var 44,2 prosent av nye mottakere av alderspensjon bosatt i Norge registrert med kun et arbeidsforhold to måneder før de startet første uttak av alderspensjon. Det er en økning sammenlignet med de to foregående årene. Det var 6,7 prosent som var registrert med både et arbeidsforhold og en ytelse, en liten økning sammenlignet med 2023. Arbeidstakere med ytelse er arbeidstakere som samtidig mottar blant annet uføretrygd, AFP i offentlig sektor, dagpenger, arbeidsavklaringspenger og pensjon til etterlatte.

¹⁰ I nevneren er bare 11/12 av befolkningen med alder 62 år medregnet. Dette er fordi man først kan ta ut alderspensjon måneden etter man fyller 62 år.

Figur 14 Nye alderspensjonister (bosatt i Norge) 62 år eller eldre, etter status to måneder før uttak av alderpensjon. Andel. 2022—2024

Kilde: Nav

23,8 prosent var registrert kun med uføretrygd to måneder før uttaket av alderpensjon i 2024. Det er en nedgang sammenlignet med 2022 og 2023, da andelen var henholdsvis 25,5 prosent og 24,4 prosent. Det er også en god del alderspensjonister som kun har mottatt avtalefestet pensjon (AFP) i offentlig sektor før de blir alderspensjonister¹¹ I 2024 gjaldt det 10,3 prosent av de nye alderspensjonistene. Det er på samme nivå som de to foregående årene. 1,3 prosent av de nye alderspensjonistene har kun mottatt andre ytelser, som dagpenger, arbeidsavklaringspenger, omstillingsstønad eller pensjon til etterlatte. Også denne andelen er stabil i perioden 2022—2024. I tillegg er 13,7 prosent oppført med annet. Annet omfatter bl.a. mottakere av særalderspensjon eller annen tjenestepensjon som ikke er i arbeid, selvstendig næringsdrivende, mottakere av sosialhjelp, samt hjemmeværende som blir forsørget av ektefelle/partner. Også denne andelen er mer eller mindre uendret de tre siste årene.

Færre minstepensjonister de siste ti årene

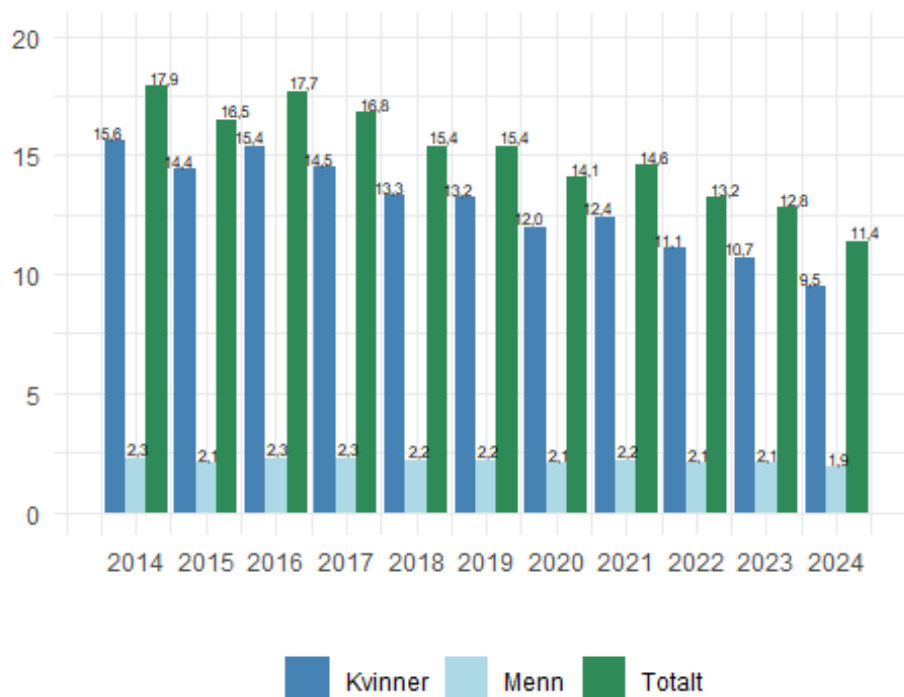
Andelen av alderspensjonister som mottar minstepensjon har blitt stadig lavere de siste 10 årene. Unntakene var i 2016 og 2021, da det var en økning i forbindelse med at Stortinget hevet satsene for minste pensjonsnivå, slik at flere ble omfattet. Det har vært flere justeringer av satsene i perioden utover de i 2016 og 2021, men ingen av disse har ført til endringer som har påvirket den langsiktige trenden. Utviklingen påvirkes også av at yngre kull av alderspensjonister har mer opptjening til

¹¹ Det er noe underrapportering av antallet med AFP i offentlig sektor, som kan medføre at noen blir plassert i «annet»-kategorien.

alderspensjon enn de eldre kullene. I desember 2014 mottok 17,9 prosent av alle alderspensjonister minstepensjon. Den andelen var sunket til 11,4 prosent i 2024. Det er særlig andelen kvinner som har gått ned, fra 15,6 prosent i desember 2014 til 9,5 prosent i 2024.

Totalt sett har antall alderspensjonister som mottar minstepensjon gått ned med 23,7 prosent de ti siste årene, fra 149 900 i 2014 til 121 200 i 2024.¹²

Figur 15 Andel minstepensjonister av alle pensjonister per desember, etter kjønn. 2014—2024

Kilde: Nav

Minstepensjon og satser for årskullene født i 1953 eller tidligere

Tidligere i notatet omtales de ulike pensjonsreglene og innfasing av regelverk. For alderspensjonister født i 1953 eller tidligere gjelder «revidert ordning» eller «gammel ordning» (se vedlegget). Satsene for minste pensjonsnivå er beskrevet i folketrygdlovens kapittel 19, og det er totalt fem satser: Lav sats, ordinær sats, høy sats, særskilt sats for enslige og særskilt sats for personer som forsørger ektefelle over 60 år.

I tillegg til disse fem satsene blir man også regnet som minstepensjonist dersom man mottok særtillegg i alderspensjonen før pensjonsreformen trådte i kraft i 2011. Særtillegg var tillegget som ble gitt til minstepensjonister før reformen. Etter 2011 ble

¹² Det har tidligere vært avdekket et avvik feil i statistikken om minstepensjon. Fra og med september 2020 er statistikken korrekt. En tid ble det foretatt manuelle korrigeringer av statistikken mellom 2019 og august 2020, men disse manuelle korrigeringene foretas ikke lenger. Avviket blir mindre bakover i tid. Se «Om statistikken» på nav.no for mer beskrivelse.

det ikke innvilget nye sært tillegg, og i stedet ble det gitt andre tillegg til alderspensjonen.

Hvilken minstesats som er aktuell, avhenger av blant annet sivilstand, hvilke ytelser den eventuelle ektefelle/partner/samboeren mottar og ektefelle/partnerens/samboerens inntekt.¹³ For enslige er det kun én sats: «særskilt sats for enslige».¹⁴ I desember 2024 var det 74 200 alderspensjonister født 1953 eller tidligere med en alderspensjon tilsvarende særskilt sats for enslige. Det tilsvarer 100,0 prosent av alle alderspensjonister som mottar minstepensjon. Denne satsen vært hevet flere ganger de siste årene. Det har gitt høyere utbetalinger til de enslige minstepensjonistene, samtidig som flere har blitt omfattet av minstenivået.

For gifte og samboende er det oftest tre satser som er aktuelle: Lav, ordinær og høy sats. I tillegg anvendes i noen tilfeller «særskilt sats for personer som forsørger ektefelle over 60 år». Lav sats er for alderspensjonister med en ektefelle/partner som også er alderspensjonist eller mottar avtalefestet pensjon (AFP) i offentlig sektor. Per desember 2024 var det 31 000 minstepensjonister født i 1953 eller tidligere med slik sats.¹⁵ Det utgjør 0,0 prosent av alle alderspensjonister som mottar minstepensjon.

Hvis ektefelle/partner ikke er alderspensjonist eller mottar AFP i offentlig sektor, og samtidig har en inntekt over et visst nivå (folketrygdens grunnbeløp multiplisert med to) – så anvendes ordinær sats. Denne satsen gjelder også for alderspensjonister som bor sammen med ektefelle/partner som er ufør. I desember 2024 var det 6 300 alderspensjonister med minste pensjonsnivå etter ordinær sats. Det er 0,0 prosent av minstepensjonistene.

Samboere med felles barn er likestilt med gifte. En samboende alderspensjonist uten felles barn kan få ordinær sats dersom samboeren har inntekt høyere enn to ganger folketrygdens grunnbeløp eller mottar en av følgende ytelser: alderspensjon, uføretrygd, AFP i offentlig sektor, ytelser til gjenlevende ektefelle eller ytelser til tidligere familiepleier.

Høy sats er aktuell dersom ektefelle/samboer har inntekt lavere enn to ganger folketrygdens grunnbeløp, og ektefellen ikke mottar noen av ytelsene nevnt over. 2 900 personer var minstepensjonister etter høy sats – 0,0 prosent av minstepensjonistene.

13 Det er bare hovedtrekk i regelverket som er beskrevet her.

14 Gifte som ikke lever sammen kan i noen tilfeller også bli regnet enslige i denne sammenhengen: Et eksempel er når ektefelle/partner er på langvarig sykehjemsopphold.

15 Mange av disse alderspensjonistene er i tillegg omfattet av den såkalte pensjonistpar-garantien om at ektepar hvor begge er alderspensjonister, ikke skal motta en samlet alderspensjon (for begge) under to ganger ordinær sats.

Tabell 1 Satser for minste pensjonsnivå og antall mottakere. Desember 2024

	Sats for minste pensjonsnivå (Kap. 19)	Satser for garantipensjon (Kap. 20)	Antall
I alt			121 170
Født 1953 eller tidligere	Lav sats	–	30 984
	Ordinær sats	–	6 299
	Høy sats	–	2 852
	Særskilt sats for enslige	–	74 183
	Særskilt sats - forsørger ektefelle over 60 år	–	440
	Regler før 2011 (særtilllegg uten andre minstetillegg)	–	485
Født 1954 eller senere	Lav sats	Ordinær sats	168
	Ordinær sats	Ordinær sats	240
	Høy sats	Høy sats	78
	Særskilt sats for enslige	Høy sats	4 567
Annet	Ukjent	Ukjent	874

Minstepensjon og satser for personer født i årene 1954–1962

Noen ganger kalles reglene for årskullene 1954–1962 for «kombinert ordning». Årsaken er at de såkalte overgangskullene født i 1954–1962 skal ha alderspensjonen beregnet etter to regelverk: folketrygdlovens kapittel 19 og kapittel 20, «gamle» og «nye» regler. Derfor skal også satser fra de to regelverkene vektles sammen for minstepensjonister¹⁶. Det er fem aktuelle satser for minste pensjonsnivå etter kapittel 19 og to satser for garantipensjon etter kapittel 20. Videre har årskullene fra 1954 til 1962 ulike andeler av pensjon fra kapittel 19 og kapittel 20 i beregningen av endelig pensjon (se tidligere omtale), og dette gjelder også minstesatsene. Satsene etter folketrygdlovens kapittel 19 er allerede omtalt over. For garantipensjon (folketrygdlovens kapittel 20) gjelder følgende to satser: Ordinær sats og høy sats. Ordinær sats gis til alderspensjonister med ektefelle, partner eller samboer med inntekt over to grunnbeløp eller som mottar uføretrygd, alderspensjon eller AFP i offentlig sektor. Høy sats gjelder for enslige. Den anvendes også for gifte, partnere og samboere med inntekt under to grunnbeløp og som ikke mottar ytelsene omtalt over.

Siden man må være 67 år eller eldre for å regnes som minstepensjonist, er det foreløpig personer født i perioden 1954–1957 som inngår i statistikken over minstepensjonister med kombinert sats. Det er klart flest med kombinasjonen av særskilt sats for enslige etter folketrygdens kapittel 19 og høy sats etter folketrygdlovens kapittel 20. Ved utgangen av 2024 var antallet 4 600 personer, noe som utgjør 0,0 prosent av alle minstepensjonister. Dette er typisk enslige

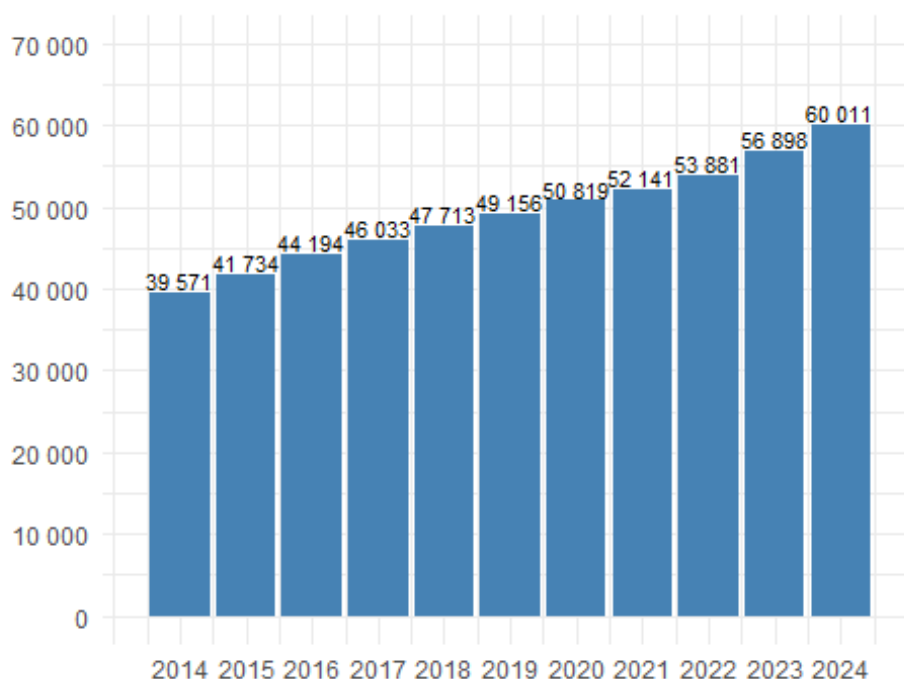
¹⁶ Beregningen av sammenvektet sats følger utregningen av såkalt «minstenivåtillegg individuelt». Se folketrygdloven § 20-19 andre ledd og § 19-15 andre ledd.

minstepensjonister. De andre kombinasjonene av satser har mer beskjedne antall per desember 2024. Samtidig er det grunn til å vente økning i tiden framover – etter hvert som flere årskull fra overgangskullene passerer 67 år.

Stadig flere alderspensjonister bor i utlandet

Det er stadig flere alderspensjonister som bor i utlandet. Det samlede antallet alderspensjonister har økt betydelig de siste årene, ikke minst i tiden etter pensjonsreformen, og det kan derfor være grunn til å forvente at antall utlandsboende vokser når det totale antallet går opp. Likevel ser vi en vekst utover trenden i samlet antall alderspensjonister. Siden 2014 har antallet alderspensjonister, inkludert bosatte i utlandet, vokst med 51,7 prosent.

Figur 16 Antall alderspensjonister som bor i utlandet per desember. 2014—2024

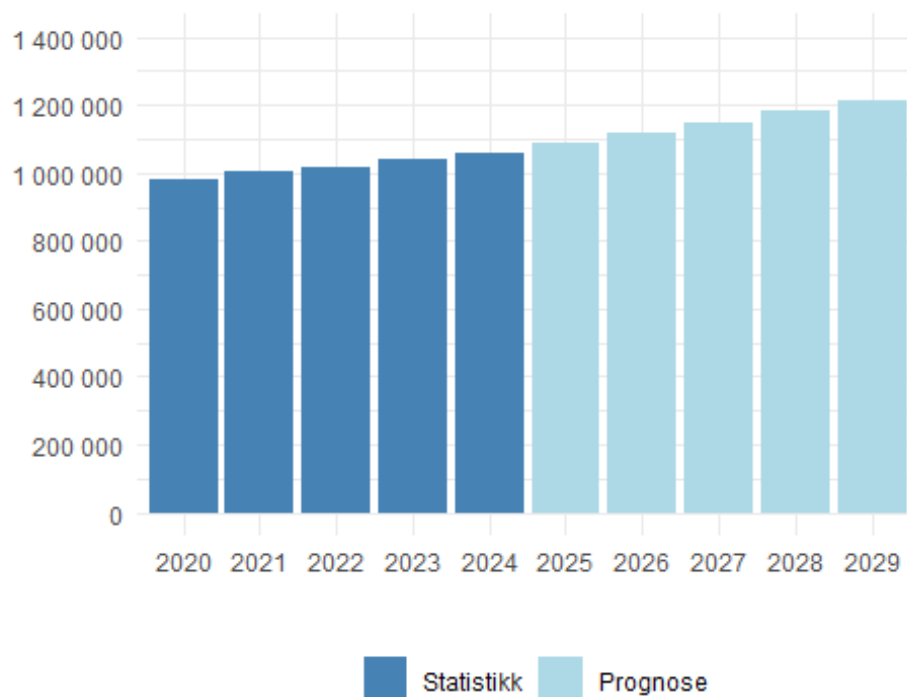

Kilde: Nav

Utviklingen i antall alderspensjonister og utbetalinger i 2024 og fremover

Det er ventet at antall alderspensjonister vil øke ytterligere i årene som kommer. Ifølge Navs siste prognose, basert på gjeldende regelverk i 2025, vil det være 1 089 300 alderspensjonister ved utgangen av 2024. Anslaget for utgangen av 2029 er 1 214 500. Nav-rapport nr. 1 – 2025 «Utviklingstrekk i folketrygden 2013-2033» inneholder framskrivninger for utgiftene i folketrygden, og det er ventet at utgiftene vil være 382 milliarder kroner i 2033 (tall i 2025-kroner).

Figur 17 Prognose for antall alderspensjonister fram mot 2029 (ved utgangen av året)

Kilde: Nav

Vedlegg

Om pensjonsreformen og regelverk

Fra og med 1. januar 2011 trådte det nye regelverket for alderspensjon i kraft. Fra det tidspunktet har mange rett til alderspensjon fra og med fylte 62 år. Man kan velge å ta ut hel pensjon eller gradert pensjon: 20, 40, 50, 60, eller 80 prosent. I tillegg er det også mulig å kombinere alderspensjonen med andre ytelser, for eksempel gradert uføretrygd.

Pensjonsreformen har et langt tidsperspektiv. Endret regelverk for opptjening og beregning av alderspensjon fases inn for ulike fødselskull etter hvert som de nærmer seg aktuell alder¹⁷:

- «Gammel ordning»: årskullet født i 1943 og tidligere
- «Revidert ordning»: årskullene 1944–1953¹⁸
- «Kombinert ordning»: årskullene 1954–1962
- «Ny ordning»: årskullene 1963 og framover

2016 var det første året alderspensjon ble utbetalt etter regler i folketrygdlovens kapittel 20. Da ble 1954-årskullet 62 år og kunne velge å starte uttak av

¹⁷ Begrepsbruken på ordningene for de ulike årskullene følger Kjørstad og Syse (2012), «Velferdsrett I» (5. utgave)

¹⁸ Det var også mulig for personer i 1943-kullet å bli inkludert i «revidert ordning»

alderspensjon. Årskullene fra 1954 til og med 1962 får alderspensjon opptjent og beregnet etter både folketrygdlovens kapittel 19 og kapittel 20 («kombinert ordning»).

Alderspensjon etter kapittel 20 har to hovedkomponenter: inntektspensjon og garantipensjon. Inntektspensjonen er en del av alderspensjonen som beregnes på grunnlag av den opptjente pensjonsbeholdningen. All pensjonsgivende inntekt fra 13 til 75 år teller¹⁹. Garantipensjon er et element i den nye alderspensjonen som gjelder dem som har relativt lav opptjening av inntektspensjon. Når opptjente pensjonsrettigheter overstiger et visst nivå, vil den enkelte kun få utbetalt inntektspensjon.

Et viktig moment med de nye reglene er at alle år i arbeid teller med ved beregning av pensjonen, og at man får pensjonsopptjening allerede fra første krone. Med de gamle opptjeningsreglene for alderspensjon oppnådde man full pensjonsopptjening etter 40 år.

Referanser

Uføretrygd – kvartalsstatistikk, <https://www.nav.no/no/nav-og-samfunn/statistikk/aap-nedsatt-arbeidsevne-og-uforetrygd-statistikk/uforetrygd>

Nav-rapport nr. 1 – 2025 Utviklingstrekk i folketrygden, <https://www.nav.no/no/nav-og-samfunn/kunnskap/analyser-fra-nav/nav-rapportserie/utviklingstrekk-i-folketrygden-20132033>

Pensjon – statistikk. Alderspensjon, <https://www.nav.no/no/nav-og-samfunn/statistikk/pensjon-statistikk/alderspensjon>

NOU 2022:7 Et forbedret pensjonssystem, NOU 2022: 7 - regjeringen.no

St.meld. nr. 12 (2004—2005) Pensjonsreform – trygghet for pensjonene, St.meld. nr. 12 (2004-2005) - regjeringen.no

St.meld. nr. 5 (2006—2007) Opptjening og uttak av alderspensjon i folketrygden, St.meld. nr. 5 (2006—2007) - regjeringen.no

¹⁹ Opptjening fra 13 år gjelder for inntekt opptjent etter 2010.